

A photograph showing the lower bodies and legs of several young people sitting on a bench or desk in a classroom. They are wearing blue jeans and various styles of sneakers. One person is using a laptop, and another is holding a bright orange folder. The background is slightly blurred, focusing on the students' legs and feet.

Handlingsplan för ett drogfritt gymnasium

Innehåll

1. Definition droger.....	2
2. Mål	2
3. Syfte.....	2
4. Förebyggande arbete.....	2
4.1 Elevhälsans roll.....	2
5. Upptäcka förekomst av ANDT	2
6. Åtgärder vid misstanke om försäljning/ langning av ANDT.....	3
7. Narkotikahund i skolans lokaler	3
7.1. Vid misstanke om brott	3
8. Öppning av elevskåp	3
9. Vad säger lagen?	4
10. Åtgärder vid misstanke om ANDT-missbruk.....	4
10.1 Omyndig elev	4
10.2 Myndig elev.....	5
11. Personal.....	6
12. Uppföljning	6
13. Revidering.....	6

1. Definition droger

Inom begreppet droger ryms alkohol, narkotika, tobak, snifnings- och dopningspreparat, och läkemedel som missbrukas, samt syntetiska droger – i fortsättningen förkortat ANDT.

2. Mål

Falu kommuns skolor vill erbjuda elever och personal en trygg och säker arbetsmiljö. Våra skolor ska vara drogfria vilket innebär att ingen ANDT får förekomma på skolan och inte heller i samband med skolförlagd verksamhet utanför skolans lokaler. Drogpåverkade elever eller personal får inte vistas på skolan. Hantering av alkohol får endast ske om det ingår i undervisning.

3. Syfte

Denna handlingsplan grundar sig på en kombination av omtanke, tydliga regler, konsekvenser och stöd för att uppnå en hälsosam och säker skolmiljö för elever och lärare på Faluns kommunala skolor.

Handlingsplanen syftar till att förebygga, upptäcka och ingripa mot alla former av missbruk. Skolans uppgift är inte att diagnostisera missbruk utan att reagera vid oro.

4. Förebyggande arbete

All hantering av narkotika är enligt svensk lagstiftning olaglig och straffbar. Det inkluderar även egen konsumtion, det vill säga att ha narkotika i kroppen, 1§ Narkotikastrafflagen, (1968:64).

Rektor ansvarar för att arbetet, enligt handlingsplanen för ett drogfritt gymnasium, genomförs i den egna verksamheten och säkerställer att handlingsplanen är känd av elever, vårdnadshavare och skolans personal.

Rektor ansvarar också för att bedriva förebyggande insatser i form av information, attityd- och värderingsdiskussioner för elever och personal. Skolverket har rekommendationer om hur det förebyggande arbetet ska bedrivas och på Skolverkets hemsida finns praktiskt arbetsmaterial som stöd i arbetet med ANDT.

4.1 Elevhälsans roll

Elevhälsan spelar en viktig roll för att upptäcka missbruk hos elever. Skolan bör medvetet arbeta för att stärka frisk- och skyddsfaktorer som skolframgång och skoltrivsel och därmed minska riskerna för att eleverna hamnar i ett eventuellt framtida missbruk. Elevhälsan kan bidra i undervisningen genom samtal om risker med ANDT och om grupstryck.

5. Upptäcka förekomst av ANDT

Personal ska vara uppmärksam på tecken som väcker misstankar om användning av ANDT bland elever och personal. Vid misstanke om bruk av ANDT ska skolledningen informeras omgående. Samråd ska ske med personal i elevhälsan.

6. Åtgärder vid misstanke om försäljning/ langning av ANDT

Misstanke om försäljning eller langning ska alltid anmälas till polis oavsett om eleven är myndig eller inte. Anmälan görs av rektor eller av rektor utsedd person. Om skolan misstänker pågående försäljning av narkotika, dopingpreparat och alkohol ska polis tillkallas.

7. Narkotikahund i skolans lokaler

Som ett led i det förebyggande arbetet kan polisen använda narkotikahundar i skolans lokaler. För en brottsförebyggande insats med narkotikahund krävs att skolan har upprättat en drogpolicy eller ordningsregler där det tydligt framgår att narkotikahund kan komma att användas för sökning i skolans lokaler samt att elever och vårdnadshavare känner till att narkotikahund kan komma att användas i skolans lokaler.

En förutsättning är också att genomförandet av hundsöket sker under tider då elever inte vistas i skolan samt att det måste ske på skolledningens initiativ och inte grundas på misstanke om brott (se punkt 7.1 om vad som gäller vid misstanke om brott).

I det fall en narkotikahund markerar vid ett specifikt skåp har polisen rätt att öppna skåpet utan att eleven informeras i förväg. Detta föregås av att polis inleder förundersökning och beslutar om husrannsakan.

Polisen ansvarar för förundersökningen och kallar berörda personer till eventuella förhör. Det är dock viktigt att skolan och polisen kommer överens om hur och när eleven och, om eleven är omyndig, dennes vårdnadshavare ska underrättas.

Det är också viktigt att skolan hanterar händelsen med respekt mot den enskilde eleven och beaktar gällande sekretessbestämmelser.

7.1. Vid misstanke om brott

Om skolan misstänker att otillåtna föremål förvaras i skåpen har skolan rätt att öppna skåpet, se punkt 8. Skolan kan också, utan att vidta egna åtgärder, vidarebefordra informationen till Polismyndigheten och avvakta eventuella brottsutredande åtgärder från polisens sida.

8. Öppning av elevskåp

Skåpet är skolans egendom och utlånas till eleven för förvaring av läromedel och annat skolrelaterat material, väska och ytterkläder. Föremål förbjudna enligt lag, eller av ordningsskäl otillåtna föremål får inte förvaras i skåpet.

Skolan har, efter beslut av skolledningen, rätt att öppna skåpet vid misstanke om att otillåtna föremål förvaras i skåpet. I första hand bör eleven ges möjlighet att själv öppna skåpet i närvaro av två företrädare för skolan. Elev och vårdnadshavare till omyndig elev ska informeras om åtgärden. Skolan bör dokumentera åtgärden i bild och skrift.

Väskor i skåpet är privat egendom och får inte genomsökas av skolans personal. Personal kan dock be eleven visa innehållet i väskan. Om misstanke finns att väskan innehåller otillåtet innehåll till exempel vapen eller droger, kontaktas polisen omgående. På polisens inrådan kan väskan hållas i förvar till dess att polisen kommer till platsen.

9. Vad säger lagen?

TOBAKSLAGEN är en minimumlag och i den står det bland annat att rökning är förbjuden i lokaler avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom samt skolgårdar och på motsvarade områden utomhus vid förskolor och fritidshem.

Det gäller också på inhägnade platser utomhus som huvudsakligen är avsedda för idrottsutövning. Syftet med lagen är att skydda barn och unga från att bli exponerade för tobak och passiv rökning. Förbudet gäller även e-cigarettor som i vardagligt språk kallas vapes och andra tobaksliknande produkter.

ALKOHOLLAGEN innebär att försäljning av alkoholdrycker till personer under 20 år är förbjuden, om det inte gäller servering på restaurang eller försäljning av folköl (18-årsgräns).

NARKOTIKALAGEN säger att den som innehar, brukar eller befattar sig med narkotika, om gärningen är uppsåtlig, döms för narkotikabrott.

SKOLLAGEN OCH SOCIALTJÄNSTLAGEN innebär att all personal som arbetar med barn och ungdomar är skyldig att göra en anmälan till socialtjänsten vid misstanke om att barnet eller ungdomen far illa. Barn och ungdomar kan också fara illa på grund av sitt eget beteende, exempelvis på grund av missbruk och annat självdestruktivt beteende. Även uppgifter som en anmälningsskyldig person har fått av en annan person kan vara grund för att göra en anmälan om det leder till att den anmälningsskyldiga personen misstänker att barnet far illa.

ARBETSMILJÖLAGEN säger att skolan ska ha en bra arbetsmiljö och är skyldiga att förebygga ohälsa och olycksfall.

BARNKONVENTIONEN Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare och har analyserats mer än något annat begrepp i barnkonventionen. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.

ORDNINGSLAGEN 1 kap § 2. Skolan är ingen allmän plats och därför ska obehöriga personer avvisas.

Rektorn kan alltid vända sig till kommunens stadsjurister för att samråda.

10. Åtgärder vid misstanke om ANDT-missbruk

10.1 Omyndig elev

- All misstanke om bruk av ANDT ska anmälas till rektor som i samarbete med berörd personal agerar och bedömer hur kontakt med berörda myndigheter ska ske. Samråd ska ske med elevhälsan.
- Rektor och berörd personal pratar tillsammans med eleven och informerar om skolans drogpolicy och om vilka åtgärder skolan kommer att vidta.
- Rektor kontakter vårdnadshavare för att, inom kort, kalla till ett elevsamråd där information ges om skolans drogpolicy, om drogmissbrukets uppkomst och om vilka åtgärder skolan kommer att vidta samt att skolan gör en orosanmälan till Barn- och familjesektionen som nu övertar vidare hantering av ärendet. Socialtjänsten är ansvarig för att utreda och behandla ungdomsmissbruk.

- Om socialtjänsten beslutar att drogtest skall genomföras och detta ger ett positivt utslag ska skolan beakta reglerna om avstängning enligt skollagen (skollagen 5 kap. Trygghet och studiero §17–21). Om elevens drogpåverkan innebär minskad trygghet och studiero för övriga elever har skolan rätt att stänga av eleven. Rektor tar ett första beslut om omedelbar avstängning i väntan på utredning och därefter tar barn- och utbildningsnämndens ordförande ett förlängt beslut om avstängning.
- Elev som påträffas eller misstänks vara drogpåverkad i skolan bör hållas under uppsikt av personal till dess att vårdnadshavare kan ta över ansvaret. Vid behov tillkallas polis (telefon 114 14) eller (telefon 112) om eleven bedöms vara en fara för sig själv eller sin omgivning. En anmälan görs till socialtjänsten och rektor kallar snarast till ett elevsamråd.
- Om elev påbörjar behandling för sitt missbruk med bland annat samtalsstöd och regelbundna drogtestar kan skolan göra bedömningen att låta eleven komma tillbaka till skolan redan när testerna visar att nivåerna successivt sjunker. Om elevens avstängning från skolan hävs utifrån ovan nämnda situation ska återgången till skolan ske under en provtid för att säkerställa fortsatt god progression på testresultaten.
- Om missbruk fortsätter trots insatt behandling av socialtjänsten gäller skollagens bestämmelser i 5 kap om Trygghet och studiero §17–21.

10.2 Myndig elev

- All misstanke om bruk av ANDT ska anmälas till respektive rektor som i samarbete med berörd personal agerar och bedömer hur kontakt med berörda myndigheter ska ske.
- Rektor och berörd personal pratar tillsammans med eleven och informerar om skolans drogpolicy, om drogmissstankens uppkomst och om vilka åtgärder skolan kommer att vidta. Vid myndig elev kontaktas vårdnadshavare bara om eleven ger sitt medgivande.
- Eleven erbjuds att lämna ett urinprov på skolan och socialtjänstens ungdomsstödare genomför drogtest. Även detta sker på skolan. Drogtesterna är frivilliga och får endast ske med samtycke från eleven. Skolan får aldrig tvinga en elev att lämna ett urinprov.
- Som huvudregel ska rektor, eller en ansvarig person som rektor utsett, tillsammans med ungdomsstödare informera eleven om resultatet, såvida det inte kan antas att det finns särskilda omständigheter som gör att eleven inte är mottaglig för informationen. Vid positivt utslag, det vill säga drogpåverkan, ska skolan iaktta möjligheten att göra anmälan till socialtjänstens missbruksenhet. Eleven erbjuds omgående stöd av socialtjänstens ungdomsstödare.
- Elev som påträffas eller misstänks vara drogpåverkad i skolan bör avvisas från skolan. Vid behov tillkallas polis (telefon 112) om eleven bedöms vara en fara för sig själv eller sin omgivning. Möjligheten att göra anmälan till socialtjänstens missbruksenhet (telefon 830 00) ska iakttas. Rektor kallar snarast till ett elevsamråd. Eleven erbjuds stöd av ungdomsstödare.
- Om missbruk fortsätter trots insatt behandling av socialtjänsten gäller skollagens bestämmelser i 5 kap. om Trygghet och studiero §17–21.

11. Personal

All misstanke om en personals bruk eller hantering av ANDT ska anmälas till rektor eller chef som ansvarar för att hantera ärendet enligt Falu kommuns policy och handlingsplan avseende alkohol och droger.

12. Uppföljning

Rektor ansvarar för att ett ANDT-ärende följs upp inom två veckor.

13. Revidering

Handlingsplan för ett drogfritt gymnasium revideras av verksamhetschef för gymnasiet årligen inför start av läsåret.